

Hjemmearbejde øger mobiliteten og kan øge væksten i yderområderne

En Voxmeter undersøgelse viser, at mere hjemmearbejde gør, at de beskæftigede er villige til at øge afstanden til deres arbejdsplads. Dvs. enten tage et nyt arbejde længere væk eller flytte længere væk fra sit nuværende arbejde. Dermed kan den øget mobilitet betyde en stigende beskæftigelse af personer med en videregående uddannelse i yderområderne.

Hovedkonklusioner:

- **45 pct. af de beskæftigede er villige til at øge afstanden til deres arbejdsplads, hvis de får en ekstra hjemmearbejdsdag om ugen:** I en Voxmeter undersøgelse angiver 45 pct. af de beskæftigede, at de i gennemsnit vil øge afstanden til deres arbejdsplads med 24 km (enkelvej), hvis de får en ekstra hjemmearbejdsdag. Kun 19 pct. af de beskæftigede angiver, at øget hjemmearbejde *ikke* vil påvirke deres villighed til at tage et arbejde længere væk fra deres bopæl.
- **I visse landsdele er beskæftigede med en videregående uddannelse er underrepræsenterede:** I fx landsdelene *Bornholm, Vest og Sydsjælland, Vestjylland, Sydjylland og Nordjylland* er andelen af beskæftigede med videregående uddannelse væsentlig lavere end landsgennemsnittet. Samtidig fylder pendling meget i disse landsdele og kan være medvirkende faktor til, at nogle fx fravælger at flytte på til yderområderne/tilbage til deres lokalområde efter endt uddannelse.
- **Regionale forskelle i muligheden for hjemmearbejde:** Andelen af beskæftigede, der har et arbejde, som kræver fysisk fremmøde og dermed ikke giver mulighed for hjemmearbejde, varierer på tværs af landet. Fx var det kun 21 pct. af de beskæftigede i landsdelene *Nordsjælland og Københavns Omegn*, der har et arbejde, som kræver fysisk fremmøde, mens det i *Vest- og Sydsjælland* var 40 pct.
- **Øget udbredelse af hjemmearbejdsdage kan øge beskæftigelsen med ca. 11.500 personer i visse landsdele:** Forudsættes den øget mobilitet, som følge af øget anvendelse af hjemmearbejde at medføre, at stigningen i beskæftigelsen blandt personer med en videregående uddannelse i landsdelene *Bornholm, Vestjylland, Sydjylland, Nordjylland og Syd- og Vestsjælland* kommer op på landsgennemsnittet, så vil beskæftigelsen i disse landsdele stige med ca. 11.500 personer i 2025.

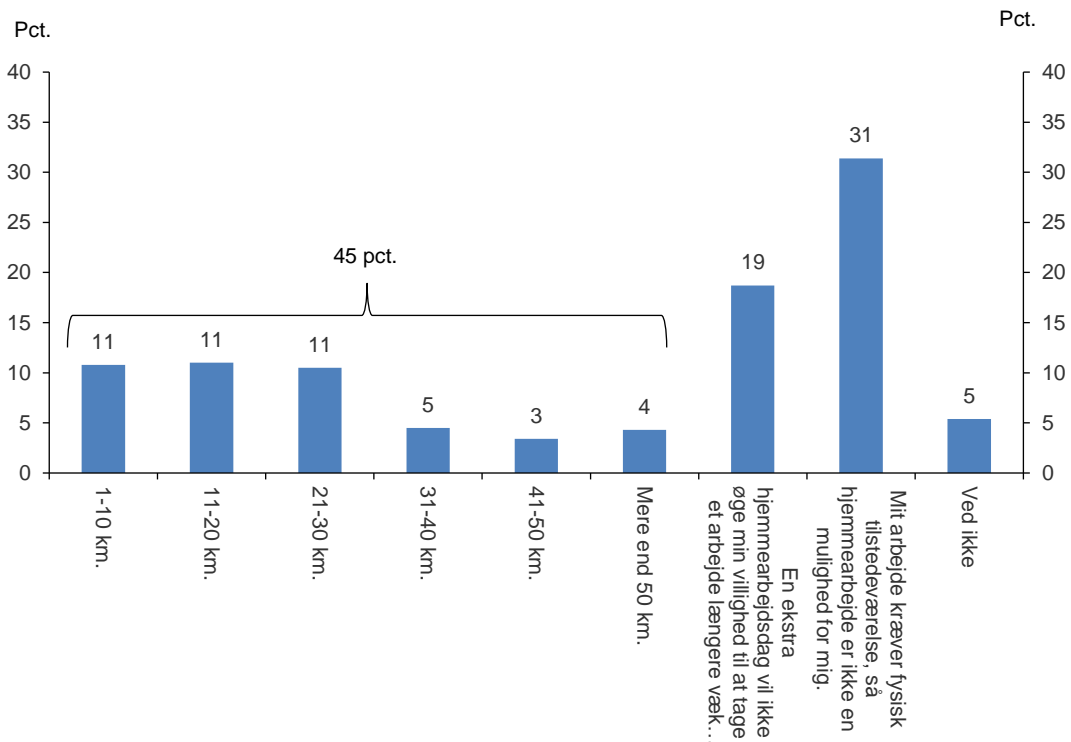
Større udbredelse af hjemmearbejde vil øge mobiliteten og sammenhængskraften

Corona-krisen har på mange måder ændret danskernes hverdag. Blandt andet har krisen vist, at den eksisterende teknologi giver mulighed for at tilrettelægge arbejdsgangene anderledes og tilbyde nye produkter til gavn for forbrugere, medarbejdere og virksomheder.

Når udbredelsen af hjemmearbejde på det danske arbejdsmarked stiger medvirker det til, at arbejdstagernes mobilitet stiger, hvilket gør, at deres karriere- og jobmuligheder udvides og arbejdsgivernes rekrutteringsgrundlag øges. De forbedrede jobmuligheder vil ligeledes betyde, at det vil gøre det mere attraktivt at bo i de mindre by- og landområder.

Ifølge en Voxmeter-undersøgelse fra februar 2021 er 45 pct. af de beskæftigede villige til at øge afstanden til deres arbejdsplads, hvis de får en ekstra hjemmearbejdsdag om ugen, *jf. figur 1*. Cirka halvdelen (22 pct.) angiver, at de er villige til at øge afstanden op til 20 km, mens den anden halvdel angiver, at de er villige til at øge afstanden til deres arbejdsplads med mere end 21 km.

Figur 1. Spm. Hvor mange kilometer vil du være villig til at øge afstanden til din arbejdsplads (enkeltvej), hvis du fik en ekstra hjemmearbejdsdag om ugen?

Anm.: 05-02-2021 til 15-02-2021 blev der indsamlet data fra 1.062 respondenter i beskæftigelse. Undersøgelsen er gennemført som en webbaseret undersøgelse ved brug af Voxmeters CAWI-system (Computer Assisted Web Interview) blandt de tilfældigt udvalgte respondenter. Data er indsamlet efter nationalt repræsentative kvoter på køn, aldersgrupper og region. I besvarelsene ovenfor er kun medtaget svar fra personer, som har angivet, at de har mulighed for hjemmearbejde.

Kilde: Voxmeter.

Afstanden de beskæftigede er villige til at øge distancen til deres arbejdsplads med kan på baggrund af de afgivne svar beregnes til 24 km eller 48 km i alt. Hvis der korrigeres for, at det kun er 45 pct. af de beskæftigede, der er villige til at øge afstanden til deres arbejdsplads, så vil en ekstra hjemmearbejdsdag medføre, at *alle* beskæftigede i gennemsnit, er villige til at øge afstanden til deres arbejdsplads med 10,5 km enkelvej eller 21 km retur. Til sammenligning var den gennemsnitlige pendlerafstand for en beskæftigede 43 km pr. dag i 2018 ifølge Danmarks Statistik.

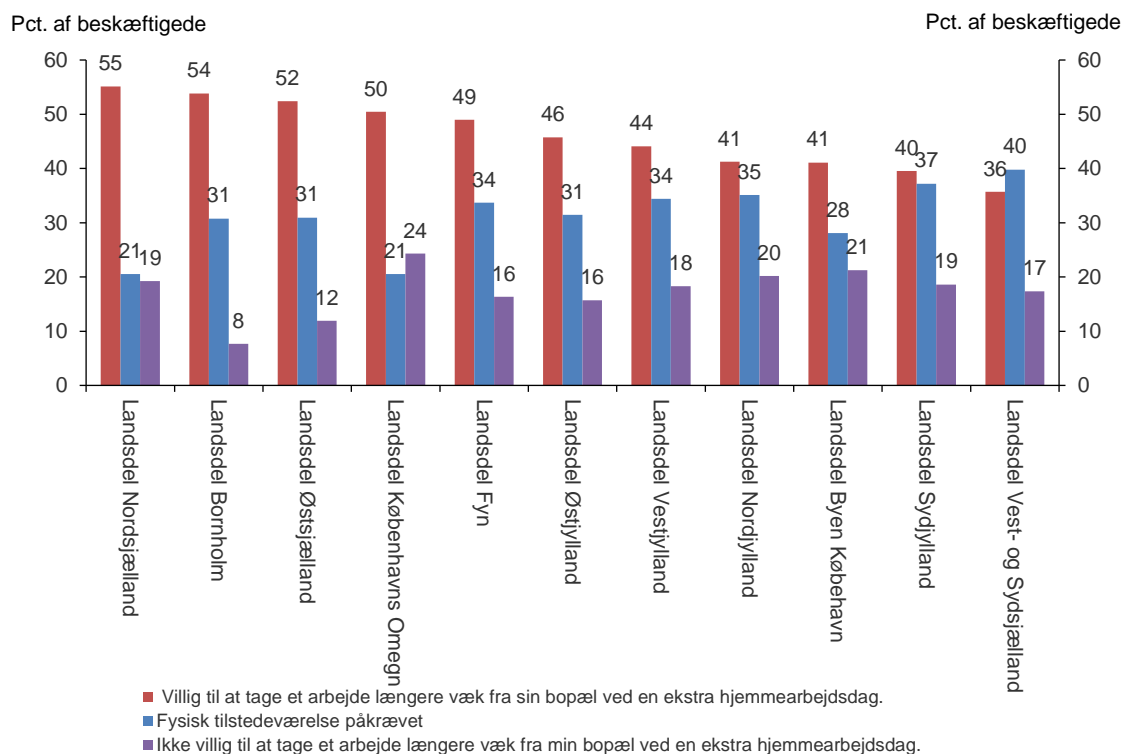
Det bemærkes, at i Voxmeter-undersøgelsen bliver respondenterne også spurgt til deres adfærdssændering, hvis de får to ekstra hjemmearbejdsdage om ugen. Her er det igen 45 pct. af de beskæftigede, som angiver, at de er villige til at tage et arbejde længere væk fra deres bopæl. Til gengæld er de beskæftigede ved to ekstra hjemmearbejdsdage villige til at øge det gennemsnitlige antal kilometer fra 24 km til 28 km.

Regionale forskelle i muligheden for hjemmearbejde

Andelen af beskæftigede, der har et arbejde, som kræver fysisk fremmøde, varierer på tværs af landet og har blandt andet indvirkning på, hvor stor en andel af de beskæftigede, der er villige til at øge distancen til deres arbejdsplads, som følge af øget hjemmearbejde.

For hele landet var det 45 pct. af de beskæftigede, der angav, at de var villige til at øge distancen til deres arbejdsplads, hvis de fik en ekstra hjemmearbejdsdag. I landsdelen *Nordsjælland* var det hele 55 pct. af de beskæftigede, der angav, at de var villige til at øge distancen til deres arbejdsplads, mens andelen i *Vest- og Sydsjælland* og *Syddjylland* er hhv. 36 pct. og 40 pct., *jf. figur 2*. De forholdsvis lave andele i *Vest- og Sydsjælland* og *Syddjylland* skal ses i lyset af, at de har relativt mange med et arbejde, der kræver fysisk fremmøde og de beskæftigede i disse landsdele pendler i forvejen mest.

Figur 2. Andel af de beskæftigede, som er villige til at øge afstanden til din arbejdsplads (enkelvej), hvis de får en ekstra hjemmearbejdsdag om ugen, opgjort på landsdele

Anm.: Se figur 1. "Villige til at tage et arbejde længere væk fra sin bopæl ved en ekstra hjemmearbejdsdag" dækker over den andel af de beskæftigede, der har svaret, at de villige til at tage et arbejde længere fra deres bopæl (mellem "1-10 km" og op til "mere 50 km"). De tre kategorier summer *ikke* til 100 pct., idet en vis andel af de beskæftigede har besvaret "ved ikke". På baggrund af kommunekoder, kan respondenterne opdeles på landsdele. Kilde: FA på baggrund af Voxmeter tal.

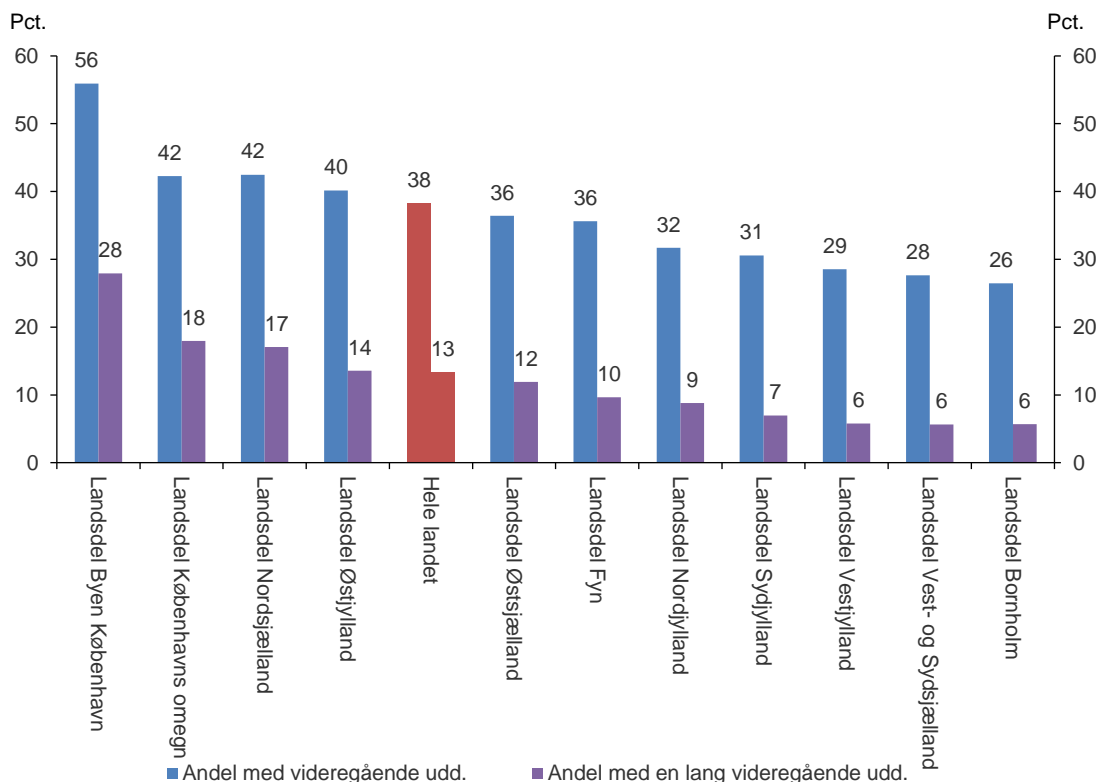
Beskæftigede med en videregående uddannelse er underrepræsenteret i visse landsdele

Det er afgørende, at der er attraktive boligforhold, gode muligheder for beskæftigelse og god infrastruktur for, at der kan være vækst i alle landsdele. En lav jobtilgængelighed gør typisk et område mindre attraktivt for potentielle tilflyttere på grund af færre karriere- og jobskiftemuligheder. Jobtilgængeligheden er lav i en række områder længere væk fra de større byer, hvilket blandt andet skyldes en lavere koncentration af jobs. Samtidig kan store pendleafstande være medvirkende faktor til, at nogle ønsker at flytte tættere på deres arbejdspladser eller fx fravælger at flytte på landet/tilbage til deres lokalområde efter endt uddannelse.

Fx er koncentrationen af personer med en videregående uddannelse særligt koncentreret i landsdelene omkring *København, Nordsjælland og Østjylland*, jf. figur 3.

I 2018 var det godt 250.000¹ beskæftigede, der pendlede mere end 50 km fra deres til bopæl til arbejde, dvs. 100 km dagligt. Heraf var det knap 6 ud af 10 af de beskæftigede, der havde bopæl i de fem landsdele (*Bornholm, Vest og Sydsjælland, Vestjylland, Syddjylland og Nordjylland*), der har den laveste andel af beskæftigede med en videregående uddannelse.

Figur 3. Andel beskæftigede med en videregående uddannelse/LVU i 2019, opgjort efter bopæl

Kilde: Danmarks Statistik.

¹ Pendlerafstanden dækker målinger af afstanden fra bopæl til arbejdssted den sidste dag i november. Tager den beskæftigede også tilbage til bopælen samme dag, er den samlede pendlerafstand over 100 km.

Regneeksempel ved øget mobilitet

Som det fremgik af *figur 1* angiver 45 pct. af de beskæftigede, at de er villige til at øge afstanden til deres arbejdsplads, hvis de fik øget mulighed for hjemmearbejde. Dette svar kan dække over to forskellige effekter.

- 1) De beskæftigede er villige til at tage et nyt og mere attraktivt arbejde længere væk fra deres nuværende bopæl
- 2) De beskæftigede ønsker at realisere en evt. drøm om at flytte fra sin nuværende bopæl.

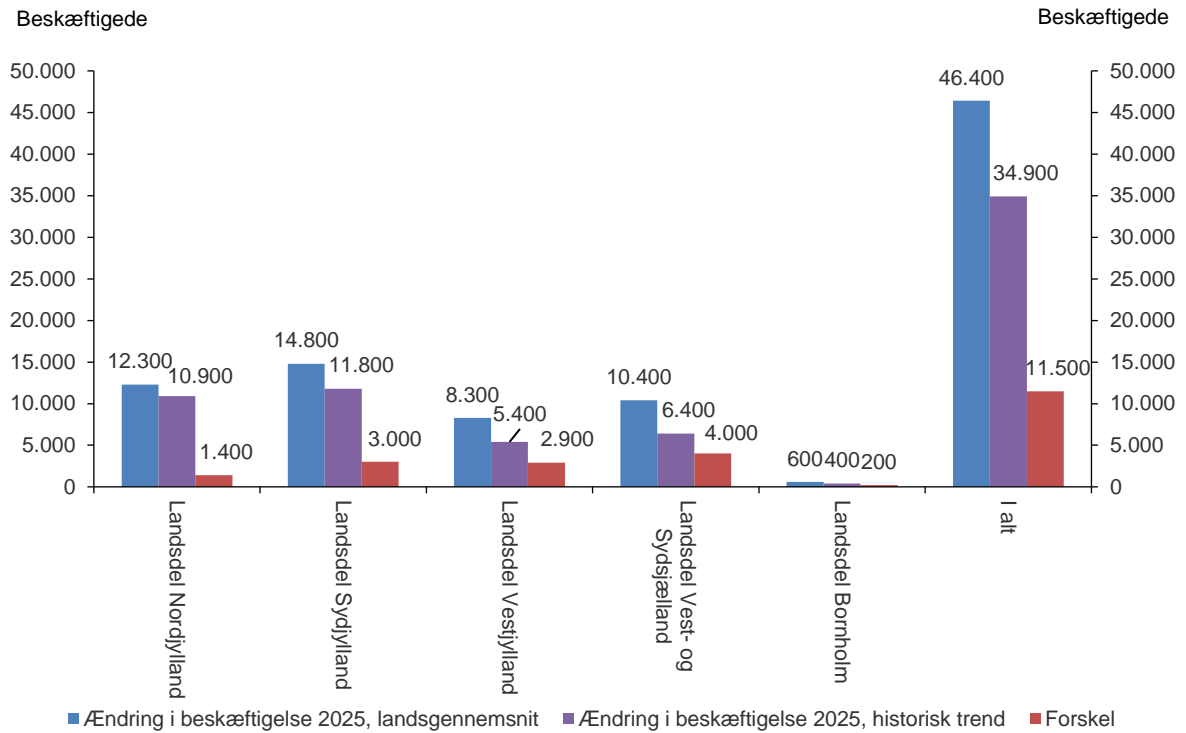
I 2019 var der godt 1,1 mio. beskæftigede med en videregående uddannelse i Danmark. Historisk set har stigningerne i landsdelene *Bornholm, Vest- og Sydsjælland, Vestjylland, Sydjylland* og *Nordjylland* været lavere end landsgennemsnittet. Fx steg beskæftigelsen for personer med en videregående uddannelse med 18 pct. i perioden 2014-2019 på landsplan, mens stigningerne i de fem landsdele var på 13-16 pct.

Frem mod 2025 forudsætter *DREAM*², at beskæftigelse af personer med en videregående uddannelse vil stige med 150.000 personer, så de udgør knap 1,3 mio. personer i 2025. Hvis landsdele *Bornholm, Vest- og Sydsjælland, Vestjylland, Sydjylland* og *Nordjylland* følger den historiske trend fra 2014-2019, hvor væksten var 95-99 pct. af landsgennemsnittet, vil beskæftigelsen af personer med videregående uddannelse i disse fem landsdele stige med 34.900 personer i 2025, *jf. figur 4*.

Forudsættes den øget mobilitet, som følge af øget hjemmearbejde at medføre, at beskæftigelsen af personer med en videregående uddannelse i de fem landsdele i stedet for følger landsgennemsnittet, så vil beskæftigelsen i de fem landsdele stige med 46.400 personer i 2025 eller ca. 11.500 personer mere end ved den historiske trend.

²DREAM-gruppen er bl.a. ansvarlige for fremskrivninger uddannelsessammensætningen. I nærværende analyse er der taget udgangspunkt i *Socioøkonomisk fremskrivning 2020, november 2020*.

Figur 4. Ændring i beskæftigelse af personer med en videregående uddannelse fra 2019 til 2025 for udvalgte landsdele

Anm.: Ifølge DREAM vil arbejdsstyrken med en videregående uddannelse stige med ca. 13 pct. fra 2019 til 2025. Den historiske trend er baseret på udviklingen i perioden 2014-2019, hvor de fem landsdele havde en vækst i beskæftigelsen af personer med en videregående uddannelse, der var 95-99 pct. af niveauet for landsgennemsnittet.
Kilde: FA

Yderligere information

Mads Borregaard, cheføkonom

Mobil: 2037 1895

Mail: MBO@fanet.dk